

Lördagen den 13 Maj.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 6 innevarande månad.

§ 2.

Sedan Riksdagens båda Kamrar förehåft och godkänt de i Banko-Utskottets memorial N:o 15 och Särskilda Utskottets memorial N:o 6 föreslagna voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut uti åtskilliga frågor, samt denna dag blifvit bestämd till företagande af gemensamma omröstningar öfver de olika besluten; så företogs nu dessa omröstningar enligt nedanintagna voteringspropositioner, hvilka blifvit i tryck bland Kammarens ledamöter förut utdelade:

Första omröstningen:

“Den som, i enlighet med Utskottets, af Första Kammaren godkända förslag, vill åt Banko-Utskottet uppdraga att för Banko-fullmäktige tillkännagifva, det utgifning från Riksbanken af sedlar å En Riksdaler Riksmynt skall upphöra från den dag under nu löpande år, som Fullmäktige finna lämpligt bestämma; samt att, med uteslutande ur nuvarande § 28 i Bankoreglementet af hvad som angår sedlar å En Riksdaler, motsvarigheten till denna paragraf skall få följande lydelse:

Mom. 1. Banken utgifver sedlar, att med silfver inlösas. å nedannämnde valörer, nemligen:

å	5 R:dr R:mt, att inlösas med	1½ R:dr i silfver, eller	10 ort tolfödigt myntadt silfver,
”	10 ” ” ” ” ” ”	2½ ” ” ” ” ” ”	20 ” ” ” ” ” ”
”	50 ” ” ” ” ” ”	12½ ” ” ” ” ” ”	100 ” ” ” ” ” ”
”	100 ” ” ” ” ” ”	25 ” ” ” ” ” ”	200 ” ” ” ” ” ”
”	500 ” ” ” ” ” ”	125 ” ” ” ” ” ”	1,000 ” ” ” ” ” ”
”	1,000 ” ” ” ” ” ”	250 ” ” ” ” ” ”	2,000 ” ” ” ” ” ”

(i öfrigt oförändrad);

röstas ja;

Den det ej vill,

röstas nej;

Vinner nej, har Riksdagen, i enlighet med Andra Kammarens beslut, förklarat att, med afslag å Utskottets hemställanden, 28 § i nu gällande Bankoreglemente skall oförändrad bibehållas.”

Sedan voteringssedlarne blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och

Tredje omröstningen:

“Den som vill, att det befäl och underbefäl med vederlikar vid marin-regementet, hvilka vid regementets indragning icke blifva behöfliga, eller till andra regementen eller korpser transporterade, eller till andra allmänna befattningar förflyttade, må vid sina, dem genom fullmakt tillförsäkrade, aflöningsförmåner och tjänstebefattningar bibehållas såsom en för Kongl. Maj: disponibel befälskader, dock med dem tillförsäkrad rättighet att, när de sig dertill anmäla, på allmänna indragningsstaten öfverflyttas med uppbärande af den fasta lönen såsom pension,

röstas ja;

Den det ej vill,

röstar nej;

Vinner nej, har Riksdagen beslutat, att det befäl och underbefäl med vederlikar vid marinregementet, hvilka vid regementets indragning icke blifva behöfliga, eller till andra regementen eller korpser transporterade, eller till andra allmänna befattningar förflyttade, må vid sina, dem genom fullmakt tillförsäkrade, aflöningsförmåner och tjenstebefattningar bibehållas såsom en för Kongl. Maj:t disponibel befälskader, intilldess full pensions-ålder är uppnådd, efter hvilken tid de endast underkastas tjenstgöring i likhet med dem af deras vederlikar, som erhållit afsked med fyllnads-pension.“

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringssedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig, och utföll omröstningen med 52 ja och 121 nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 5 ja och 95 nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens röster, eller 52 ja och 121 nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Fjerde omröstningen:

“Den som vill, att Riksdagen beslutar:

att afslå Kongl. Maj:ts förslag att civilstaten vid fortifikationen må med en regementspastor tillökas;

att för bestridande af de presterliga göromålen vid pontonier-bataljonen och fältsignal-kompaniet ett årligt arvode af 400 R:dr må bestämmas samt

Sjette omröstningen:

“Den som vill, att det af Kongl. Maj:t till baracker för bevärmanskapskapet å mötesplatserna äskade anslaget icke må af Riksdagen beviljas,

röstar ja;

Den det ej vill,

röstar nej;

Vinner nej, har Riksdagen beslutat att för baracker å mötesplatserna bevilja det af Kongl. Maj:t äskade anslag, 350,000 R:dr, hvaraf dock under år 1872 endast 150,000 R:dr må utgå.”

Sedan voteringseddarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringseddarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknings, och utföll omröstningen med 126 ja och 46 nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 34 ja och 67 nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens röster, eller 126 ja och 46 nej,

sammanräkningen visar 160 ja och 113 nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Sjunde omröstningen:

“Den som vill, att Riksdagen beviljar 25,000 R:dr till utvidgning af gevärsförråden å mötesplatserna,

röstar ja;

Den det ej vill,

röstar nej;

Vinner nej, har Riksdagen beviljat för utvidgning af gevärs- och persedelförråden å mötesplatserna 150,000 R:dr, af hvilket belopp hälften, eller 75,000 R:dr, må under år 1872 utgå.”

Sedan voteringseddarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringseddarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknings, och utföll omröstningen med 144 ja och 27 nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 18 ja och 81 nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens röster, eller 144 ja och 27 nej,

sammanräkningen visar 162 ja och 108 nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

§ 3.

Föredrogs Stats-Utskottets utlåtande N:o 13 b, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens fjerde hufvudtitel (fortsättning).

Punkten 1.

Bifölles.

Punkten 2.

Herr Sven Nilsson i Österslöv: Mig förefaller som skulle det icke vara med god hushållning öfverensstämmande att bevilja ifrågavarande anslag. Här är föreslaget att skaffa fullständig utrustning åt tre klasser beväring, men såsom man vet hafva vi för närvarande endast två klasser, som öfvas hvarje år hvar för sig och på särskilda tider. Kongl. Maj:t hade under förutsättning af den utsträckta värnepligtens införande begärt ett extra anslag till utredningspersedlar för beväringen, hvilket naturligtvis äfven kunde hafva varit skäl för Riksdagen att bifalla om denna förutsättning hade blifvit uppfyllt. Men när nu införandet af den utsträckta värnepligten genom Kamrarnes olika beslut förfallit, och sjelfva anledningen till detta anslag således icke vidare förefinnes, så kan jag icke finna något skäl att nu bevilja detsamma. En sådan uppfattning har inom Särskilda Utskottet gjort sig gällande med afseende på mötesomkostnaderna, hvilka voro föreslagna att betydligt höjas, men när arméorganisationen förblef vid det gamla, så fann det Utskottet lämpligt att äfven anslaget för nämnda ändamål förblef vid det gamla. I förevarande betänkande har Stats-Utskottet nu meddelat, att uti förråden och vid regementena för närvarande förefinnas fullständig beklädnad och utredning för 18,000 man, till exercis brukbar mundering med utredning (utom skyddstält) för 18,000 man, samt beklädnadsmaterialier för omkring likaledes 18,000 man. När nu icke mer än en klass beväring i sender exerceras, så har man följaktligen i alla dessa hänseenden fullt upp för behovet. Utskottet har visserligen framhållit nödvändigheten af att, för beväringens användbarhet, beklädnad och utredning finnas att tillgå för så stor styrka som, *i händelse af en mobilisering*, skulle i första hand komma att till tjänstgöring inkallas, men jag föreställer mig att det i sådant fall fattas andra mobiliseringsföremål, som äro viktigare och oundgängligare än de här upptagna. I alla händelser kan det icke vara med god hushållning öfverensstämmande att skaffa ett öfverflöd af beväringpersedlar för att lägga ned i magasinerna och der låta mögla eller ruttna bort, utan snarare tvärtom, och kan jag således för min del icke annat än yrka afslag på Stats-Utskottets förevarande hemställan.

Grefve Posse: Som Herrarne torde erinra sig, begärdes af Kongl. Maj:t, under förutsättning, att förslaget angående den allmänna värnepligtens utsträckning skulle bifallas, såsom anslag till utredningspersedlar åt beväringen ett belopp af 2,771,640 R:dr. När nu nämnda förslag om

ökad värnepligt icke af Riksdagen antogs, så förskaffade sig Stats-Utskottet från Arméförvaltningen en uppgift på hvad som erfordrades för att komplettera materielen för den beväring, som efter nu gällande beväringslag redan finnes, och denna uppgift är i nu föredragna betänkandet intagen. Af densamma framgår, att vi hafva fullständig beklädnad och utredning, således jemväl skyddstält, för 18,000 man, vidare till exercis brukbar mundering med utredning, utom skyddstält, för 18,000 man samt slutligen beklädnadsmaterialier för omkring 18,000 man. Här af visar sig således, att vi hafva full utredning för en klass beväring, inkomplett utredning för en annan klass, men att vi för den tredje klassen äro inskränkta till endast beklädnadsmateriel. Vi disponera för närvarande öfver fem klasser beväring och följaktligen lär det icke kunna bestridas, att vi böra tillse, det tillräckligt utredningsförråd finnes för åtminstone tre klasser. Detta har Stats-Utskottet äfven tagit i betraktande och således icke tvekat att för Riksdagen framlägga det förslag vi nu hafva att behandla. Jag kan icke tro, att denna Kammare, som representerar det egentliga folket, vill ifrågasätta, att någonsin i fält utskicka sina söner, utan att förse dem med de kläder och persedlar, som äro nödvändiga för en fälttjenstgöring. Summan är visserligen stor, men jag försäkrar, att den af Stats-Utskottet upptagits till så små dimensioner, som ändamålet möjligen medgifvit, och då vid denna riksdag icke några stora svårigheter möta vid statens uppgörande, så finnes icke heller deri något skäl att afslå anslag till ett så nyttigt och nödvändigt ändamål, som det ifrågavarande. Jag hemställer om bifall till Stats-Utskottets förslag.

Herr Jöns Pehrsson: I likhet med den förste talaren, har jag föreställt mig, att det icke är alldeles nödvändigt att för denna gång bevilja nu ifrågavarande anslag. Vi se af Utskottets betänkande, att det finnes fullständig beklädnad för två klasser beväring och dessutom beklädnadsmaterialier i förråd för en tredje klass. När vi derjemte veta, att vi dessutom hafva en stående armé, försedd med nödiga utrednings- och beklädnadspersedlar, så föreställer jag mig, att om vi olyckligtvis skulle invecklas i ett krig, vi då inom en ganska kort tid skulle kunna anskaffa, hvad för arméen i beklädnadsväg ytterligare erfordrades. Härvid bör man jemväl taga i betraktande en annan vigtig omständighet, nemligen, att man icke bör i statens magasinerna hoppa alltför stora förråd af beklädnadspersedlar, hvilka, innan de komma till användande, lätt nog kunna förmultna eller åtminstone skadas af mal och dylikt. Ett enda af de behof, Stats-Utskottet i detta betänkande framhållit, anser jag vara mera beaktansvärdt, än något af de öfriga och det är behofvet af skyddstält; men jag tror, att man utan fara kan låta anskaffandet af äfven denna persedel anstå till en kommande riksdag, samt att man, i fråga om anslag för vårt försvarsväsende, för denna gång gått så långt man kuunat göra. Då jag således anser, att de förråder af utrednings- och beklädnadspersedlar, som vi redan hafva, äro tillräckliga och jag är öfvertygad om att vi, i händelse af behof, lätt nog kunna anskaffa hvad som tilläfventyrs deri brister, kan jag för min del icke se någon våda uti att för närvarande afslå de ifrågasatta anslagen, och yrkar således, att Stats-Utskottets hemställan må lemnas utan afseende.

Herr vice Talmannen Mannersskantz; Det är ett märkvärdigt förhållande, att åtskillige ledamöter i denna Kammare alldeles icke tyckas hafva fäst på någon uppmärksamhet på hvad som tilldragit sig under de sednaste 8—9 månaderna uti vår verldsdel. Åtminstone hafva dessa tilldragelser icke gjort något djupare intryck på dessa ledamöters sinnen och tänkesätt, ty annars skulle de väl deraf hafva lärt sig inse två saker. Den ena, att ett krig verkligen helt hastigt och oförmodadt kan uppkomma, och den andra att den nation, som utan att vara färdig och fullt rustad till ett krig invecklas uti ett sådant, ovilkorligen går sin nära undergång till mötes. Med ledning af den erfarenhet vi sálunda genom andra länders exempel förvärfvat oss, torde vi böra besinna, huru ytterst angeläget det är för oss, att om vi plötsligt invecklas uti ett krig, vi åtminstone skola hafva kläder åt de klasser af beväringen, hvilka i sådan händelse genast måste uppbådas. Vi se af betänkandet, att vi hafva fullständig beklädnad och utrustning för endast 18,000 man, att den mundering, som finnes för andra 18,000 man, blott är till exercis duglig, och således antagligen icke kan användas till beklädnad för trupper, som skola draga ut i fält, samt att för dessa sistnämnda 18,000 man dessutom saknas skyddstält, och slutligen att vi hafva ett upplag af kläde för mundering åt ytterligare 18,000 man, eller blott ett reservförråd, hvaraf beklädnad först måste tillverkas innan den kan användas. Deraf visar sig således, att vi för närvarande i händelse af ett krig kunna utskicka blott en klass af beväringen i fullt utrustadt skick.

Den siste talaren påstod, att man hade godt om tid och att det ifrågasatta anslaget icke vore behöfligt, enär man af redan befintliga förråd kunde i all bekvämlighet anskaffa hvad för beväringsmanskapets beklädnade erfordrades. Ja, allt det der vore mycket bra, om vi kunde vara förvissade, att en fiende skulle tillåta, att vi, innan han anföll, i lugn och ro finge utrusta vår armé. Då man emellertid icke kan förutsätta något sådant, och det är faktiskt, att tillräcklig beklädnad och utrustning för vår beväring icke finnes, torde man lätt inse nödvändigheten af att bevilja anslaget. Här är icke fråga om att anskaffa kläder och utrustning för att i fred under längre tid kunna öfva flere klasser beväring, utan endast att vi i händelse af krig skola hafva något hvarmed vi kunna bekläda de yunglingar som vi då, mer eller mindre öfvade, måste sända ut emot fienden; och jag kan icke tro annat än att Kammarerna, om den noga betänker, att det behöf, hvarom här är fråga, är ett af dem, som måste anses angelägna att fylla för att försätta vårt land i försvarbart skick — skall bevilja det af Kongl. Maj:t begärda anslaget, hvilket jag för min del tillstyrker.

Friherre af Schmidt: Som den föregående ärade talaren redan vitsordat behöfvet af ifrågavarande anslag, ber jag endast att få tillägga några ord, i fråga om en utredningspersedel, hvaraf vi för närvarande äro i stort behöf. Jag menar skyddstält. Under våra fredsöfningar har det visat sig, att dessa tält äro särdeles nödvändiga och att det förråd, som af dem finnes, är otillräckligt. Det är befälets åliggande att vårda sig om såväl beväringen som den indelta stammen, så att deras helsa icke lider under sådana öfningar, som fordra, att natten tillbringas utom läger-

platsen, eller s. k. fälttjänstöfningar, och dessa öfningar hafva derföre hittills endast med särdeles försigtighet kunnat åvägbringas, just i följd deraf, att vi varit i saknad af skyddstält. Om man marscherar ut från lägerplatsen några fjerdingväg för att intaga den position, som är tjenligast för öfningarne. så händer lätt, att man öfverraskas af ett ihållande regn, att kläderna genomblötas och sådant kan vara menligt för manskapet, som icke har några kläder till ombyte, utan måste vistas ute i de våta kläderna kanske flere dygn å rad. Detta menliga förhållande skulle kunna förekommas, om skyddstält funnos.

Jag yrkar bifall till hvad Stats-Utskottet i förevarande punkt föreslagit.

Herr Jöns Pehrsson: Jag har begärt ordet med anledning af hvad Herr vice Talmannen i ämnet yttrat. Han påstod nemligen, det jag skulle hafva sagt, att vi hade god tid på oss med anskaffandet af ifrågavarande persedlar. Så yttrade jag mig emellertid icke, jag nämnde blott att dessa persedlar kunde, i händelse af behof, så hastigt som erfordrades anskaffas, och att det således icke vore nödigt att nu bevilja anslaget.

I sammanhang med denna fråga torde man äfven böra taga i betraktande, att, om regeringen vill fästa något afseende på den opinionsyttring, som denna Kammare nyligen afgifvit, i fråga om afskaffande af de der granna uniformerna, det möjligen kan hända, att de för beklädnadspersedlarne beräknade kostnader i en framtid, då beklädnaden blir enklare, kunna betydligt nedsättas.

Herr vice Talmannen nämnde, att den till exercis brukbara mundering, som nu finnes för en klass af bevärigen, icke skulle kunna användas, om bevärigen skulle kommanderas ut i fält. Jag för min del tror att, om denna mundering är brukbar vid fredsöfningarne, den äfven ganska väl kan duga i fält och då vi, såsom jag redan nämnt, förutom öfvermålda munderingspersedlar jemväl hafva fullständig beklädnad och utredning för en annan klass beväring, samt dessutom materialier i förråd, hvaraf beklädnad för ytterligare en klass beväring kan förfärdigas, anser jag att vi gerna kunna vänta med anskaffande af ytterligare beklädnadspersedlar för bevärigen.

Jag yrkar fortfarande afslag å Utskottets hemställau.

Herr Mankell: Jag skulle aldrast hafva undvikit att yttra mig i denna fråga, men med anledning af åtskilligt, som under diskussionen förekommit, anser jag mig skyldig att uttala min åsigt i ämnet.

Till en början ber jag att få hembära Stats-Utskottet min uppriktiga tacksamhet derföre, att detta Utskott så betydligt nedprutat den stora summa af 2,771,640 R:dr, som Kongl. Majt för ifrågavarande ändamål äskat, äfvensom derföre, att Utskottet icke föreslagit annat än hvad Utskottet ansett vara nödvändigt för detta och kommande år. Stats-Utskottet har i denna fråga handlat på sådant sätt, som jag skulle hafva önskat, att Utskottet gjort i alla andra anslagsfrågor, nemligen att blott bevilja hvad som erfordras för den aldra närmaste framtiden och förbehålla afgöranderätten om ytterligare anslag till kommande riksdag.

Hvad de föreslagna anslagsbeloppen beträffar, så kan jag icke annat än vitsorda, att de äro behöfliga och nödvändiga och att särdeles de för-

dringar, man uppställt i fråga om fullständig utredning för tre klasser beväring äro välgrundade. Emellertid kan jag det oaktadt icke klart inse det ovillkorligen nödvändiga uti att nu vid denna riksdag bevilja detta. Hade den föreslagna beväringsslagen gått igenom, då hade otvifvelaktigt äfven de ifrågasatta beklädnadsbehofven måst fyllas, men, som förhållandet nu står, när denna beväringsslag förkastats, kan, enligt min åsigt, vid en mobilisering icke mer än en klass af beväringen införhållas med stammen, i anseende till beväringens nuvarande ringa öfning, och en annan klass inkallas i depôtterna för att öfvas och möjligen längre fram kunna såsom ersättningstrupper förstärka den aktiva arméen. Något sätt att genast vid utbrottet af ett krig kunna använda en tredje klass beväring, förrän densamma blir mera öfvad, kan jag icke tänka mig, och jag tror äfven, att om under krigets lopp vi komma i tillfälle att inkalla denna tredje klass i depôtterna, det finnes så mycket i ordning för dess utrustning, att man innan dess användande i kriget kan hinna att komplettera hvad i sådant afseende erfordras. Under sådana omständigheter får jag för min del tillkännagifva att, så nödvändiga dessa behof än kunna visa sig, till och med inom en mycket kort tid, så, och med afseende på de ofantligt stora summor Riksdagen redan till vårt försvarsväsende beviljat, jag likväl tror, att vi utan fara och olägenhet kunna uppskjuta beviljandet af ifrågavarande anslag till en följande riksdag.

Jag yrkar således afslag å Utskottets hemställan i denna punkt.

Herr Almquist: Skulle någon anmärkning vara att göra mot hvad Stats-Utskottet i denna punkt föreslagit, så synes det mig, att man, i stället att säga, det den föreslagna anslagssumman är för hög, kunde med mera skäl anmärka, att beloppet gerna kunde sättas något högre. Kongl. Maj:t har i sin nådiga proposition beräknat utrustning med full beklädnad åt tre klasser beväring och requisita uti förråd för en fjerde samt full uppsättning af personel utredning åt fyra klasser. Stats-Utskottet har icke heller bestridt, att sådant skulle vara behöfligt, men jag förmodar, att detsamma ansett våra tillgångar icke medgifva att fyra klasser utrustas, enär Stats-Utskottet icke föreslagit full utredning och beklädnad åt mer än tre klasser beväring. Enligt den uppgift Stats-Utskottet från Arméförvaltningen erhållit finnes fullständig beklädnad och utredning för 18,000 man, således för en klass beväring, vidare exercismundering med utredning, utom skyddstält, för en annan klass, samt slutligen materiel till beklädnad åt en tredje klass beväring. Nu har Stats-Utskottet föreslagit anslag till tält för en klass beväring samt medel till fullständig utredning för en tredje klass. Derigenom skulle visserligen fullständig utrustning för tre klasser beväring kunna åstadkommas, men då vore förrådena så medtagna, att der icke fanns något kvar för utrustning af den del af beväringen, som, i händelse af en mobilisering, skulle inkallas i depôtterna att der öfvas. Kongl. Maj:t har ansett nödigt att, förutom utredning åt tre klasser beväring, äfven beklädnadsmateriel och personel utredning borde finnas i förråd för en fjerde. Stats-Utskottet har således föreslagit något mindre än hvad Kongl. Maj:t ansett behöfligt, och jag för min del får tillstå, det jag skulle ansett välbetänkt, om man rättat sig efter hvad Kongl. Maj:t uttalat, ty om vi tänka oss ett hastigt inträff-

fande krig, så måste åtminstone två klasser beväring införlifvas med den stående arméen och sannolikt äfven två andra klasser inkallas i depôtterna, åt hvilka klasser jemväl beklädnad och åtminstone personel utredning då måste finnas. Jag tror således, att det ingalunda vore för mycket, om den beklädnadsmateriel, som för närvarande finnes i förråd, fortfarande der förvarades och derjemte anslag gäfvdes till fullständig utrustning af tre klasser beväring. Detta skulle jag, åtminstone för min del, hafva önskat och då deraf framgår, att jag ingalunda anser, att det af Stats-Utskottet föreslagna anslagsbelopp är för högt, utan tvärtom, men då jag derjemte är öfvertygad, att något förslag i den riktning jag såsom önsklig uttalat, icke kan vinna framgång, inskränker jag mig till att yrka bifall till hvad Stats-Utskottet under denna punkt hemställt.

Grefve Posse: Jag har begärt ordet ännu en gång för att fästa uppmärksamheten på, att här alldeles icke är fråga om några "granna uniformer", såsom en talare uttryckte sig. Här är nemligen fråga om något helt annat, nemligen utredningspersedlar, såsom remtyg, tornistrar och sådant, samt skyddstält, hvilket allt icke kan räknas till uniformen.

Vi hafva nu hört af en man af facket, att det är alldeles omöjligt att tänka sig att en tredje klass beväring kan komma till användande, så vida vi olyckligtvis skulle invecklas i ett krig, emedan vi endast hafva två klasser öfvade och den tredje alldeles saknar öfning. Men just detta skäl, att den tredje beväringssklassen är oöfvad, visar nödvändigheten af att den bör öfvas och således inkallas i depôtterna genast när ett krig börjas, och då bör för densamma äfven nödvändiga utredningspersedlar finnas. Detta tycker jag vara en så klar sak, att jag icke anser mig behöfva upptaga tiden med något vidare ordande härom.

Jag yrkar fortfarande bifall till Utskottets förslag.

Friherre Ericson: Det är alldeles gifvet, att man måste på förhand vara försedd med det behof i beklädnadsväg, som erfordras vid en möjligen inträffande mobilisering, derom kan icke vara tu tal. Frågan gäller således blott, om Stats-Utskottet i sin beräkning om de utrednings- och beklädnadspersedlar, som äro af nöden, upptagit för många åldersklasser af beväringen. Om vi blifva anfallna, så sker det naturligtvis icke af någon liten makt, utan af en stormakt, och då äro vi nödtvungna att genast mobilisera minst två klasser af beväringen och dessutom inkalla en tredje klass i depôtterna. Således måste vi för ett sådant fall hafva aldraminist tre klasser beväringss beklädnad och utredning i ordning för att icke ännu en gång råka ut för de olyckor, som just genom brister i detta hänseende drabbade det s. k. landtvärnet i början af detta århundrade.

En talare på Stockholms-bänken anförde, att då förslaget om den ökade värneplikten fallit, det icke skulle vara nödigt att anskaffa beklädnadspersedlar för tre klasser beväring. Detta hans påstående kan jag icke förstå; ty, derföre att värnepliktslagen afslagits, äro vi väl icke paterterade emot att blifva anfallne och vi måste väl i allt fall få lof se till att vi så allvarsamt som möjligt kunna göra motstånd och framför-

allt att vi äro försedda med de nödvändigaste utrednings- och beklädnadspersedlar.

Då jag således anser, att man icke kan göra någon inskränkning i hvad Stats-Utskottet föreslagit, får jag för min del yrka, att Kammaren måtte bifalla Stats-Utskottets hemställan.

Friherre Gripenstedt: Jag hade verkligen icke föreställt mig, att man skulle vilja motsätta sig beviljandet af det anslag, som här är i fråga. Ingen har kunnat bestrida, att ju icke förevarande behof är ett bland de aldra viktigaste och nödvändigaste; och de skäl, som man här förebringat, för att försvara ett uppskot med anskaffandet af hvad som erfordras till detta behofs fyllande, synas mig vara ovanligt svaga. Först och främst har man sagt, att, då förslaget om en ny organisation af våra försvarskrafter fallit, det ifrågasatta behovet icke behöfde nu genast fyllas; men, mine Herrar, just derföre har ju summan också blifvit nedsatt ifrån 2,771,640 R:dr till 805,320 R:dr.

Man har här äfven framkastat en annan invändning emot förslaget, och sagt, att man redan beviljat så stora summor till nya vapen, kanoner och annat mer, att man derföre icke borde bevilja förevarande anslag. Kan detta kallas för ett skäl? Man skulle ju på samma grund kunna föreslå anslag till vapenrockar, men förvägra anslag till underkläder o. s. v. Det torde väl vara alldeles gifvet att, om vi skola hafva någon nytta af hvad som blifvit beviljadt, om vår armé skall kunna begagna sig af de vapen, vi förskaffat den, så få vi icke försumma den omständighet, som torde vara den viktigaste, nemligen att tillse att arméen äfven blir beklädd. Men, säger man, det oaktadt, detta kan gerna anstå, ty man kan nog, när det gäller, hinna med att draga försorg om detta behof. Nej, mine Herrar! Man har då ganska svårt att medhinna allt det som vid ett sådant tillfälle erfordras, ty då uppstår en så oändlig mängd andra behof, som tarfva stora anslag och många omsorger, att detta nu ifrågavarande behof kanske af omständigheternas tvång måste undanskjutas eller blir illa uppfyllt. Man har nu sednast i Frankrike sett exempel på dylikt, då kläder påstås hafva blifvit hoplimmade i stället för sydda.

Jag finner det således, lindrigast sagdt, besynnerligt att man vill uppskjuta beviljandet af förevarande anslag, hvilket är af alla erkänt vara så af nöden påkalladt, och jag skulle anse det vara högst sorgligt, om denna Kammare i det sista beslut, som vid denna riksdag föreligger, angående vårt försvarsväsende, nemligen beslutet om anskaffande af duglig beklädnad åt vårt krigsfolk, skulle afslå hvad derom föreslagits.

Jag tillstyrker på det varmaste att Utskottets förslag måtte af Kam-maren antagas.

Herr Sven Nilsson i Österslöf: Jag vill här uppställa den frågan, huruvida meningen är att utrusta beväringen för ett krig, eller om vi blott vilja skaffa kläder åt beväringen för dess fredsöfningar. Tänka vi oss, att beväringen skall mobiliseras, och att krig genast skall uppkomma, ja! då kan det nu ifrågasatta anslaget till beklädnads- och utredningspersedlar för beväringen verkligen försvaras, och möjligtvis behöfves

då än mera för sådant ändamål, ty då måste naturligtvis minst tre klasser beväring uppkallas. Jag frågar likväl: kan det vara meningen att vilja utrusta beväringen för ett krig? Jag tror det icke. Kan det vara skäl att skaffa en mängd munderingar och mera dylikt, som ligger obrukadt och förderfvas under afvaktan på ett krig, som jag tror icke är så öfverhängande som man vill förespegla oss? Jag anser, att vi icke böra anskaffa några öfverflödiga munderingspersedlar, under fruktan för ett befaradt krig, som hvarken i år eller nästa år torde inträffa; och skulle vi verkligen invecklas uti ett krig, så hafva vi bra mycket angelägnare saker att tänka på, än dessa munderingspersedlar, hvilkas anskaffande då visserligen är viktigt, men icke så nödigt som mycket annat. Jag frågar blott: hafva vi befäl, ammunition, hästar m. m.? Man har här framhållit det förskräckliga exemplet med 1808 års landtvärn, för att inverka på vår mening i detta fall. Jag vill då erinra, att det säkerligen icke var endast bristen på förnödenheter, som vållade landtvärnets undergång, utan orsaken dertill låg lika mycket hos en tanklös och oklok krigsstyrelse. Vi veta ju, att om en trupp, den må vara klädd och beväpnad huru väl som helst, utan beräkning eller plan oupphörligen kastas än hit än dit, så skall den derigenom förstöras. Exemplet med landtvärnet afskräcker mig således icke från att vidhålla min öfvertygelse.

Om vi nu åter tänka oss, att det ifrågasatta behovet af utredningspersedlar blott är afsedt för fredsöfningar, så är till fullo ådagalagdt, att vi hafva fullständig beklädnad och utredning för 18,000 man, d. v. s. för en klass beväring, vidare till exercis brukbar mundering med utredning åt en annan klass beväring och slutligen beklädnadsmateriel för en tredje klass, med hvilken materiel vi kunna komplettera hvad som kan komma att brista i munderingen för den andra klassen. Vi tyckas sålunda hafva ganska tillräckligt med utredningspersedlar för fredsöfningarne. Det är visserligen sannt, att för den ena klassen af beväringen eller för 18,000 man, fattas skyddstält, vid hvilka en talare på Södermanlands-bänken syntes fästa särdeles stor vikt, men vi hafva ju aldrig mera än en klass i sender af beväringen inkallad till öfning och således är förrådet af skyddstält jemväl tillräckligt, enär sådana finnas för eu klass beväring.

Det finnes en tredje tolkning, i fråga om afsigten med det förslag, som vi nu förehafva till behandling, nemligen hvad man hört framhållas under samtal man och man emellan, att, då gällande beväringsslag icke stipulerar någon bestämd tid för beväringssöfningarne, man nu vill skaffa beklädnads- och utredningspersedlar, skyddstält och sådant för 3, 4 eller 5 klasser beväring för att kunna inkalla dem alla samtidigt och utsträcka öfningarne. Är detta afsigten, mine Herrar, kommen då fram och sägen rent ut, att sådan är eder mening, på det man kan komma i tillfälle att äfven på den vägen gifva svaromål. Att vilja så att säga smuggla igenom denna anslagssumma, utan att angifva, hvilken afsigt man dermed rätteligen hyser, kan jag icke gilla, utan jag önskar en ärlig och uppriktig förklaring.

Ändamålet hvarför Kongl. Maj:t begärt tillökning uti anslaget till utredningspersedlar för beväringen är tillräckligt känt, nemligen att Kongl. Maj:t väntat bifall till sitt förslag om ökad värnepligt. Då nu emellertid detta förslag förkastats, har äfven skälet till förhöjning utaf

nyssnämnda anslag bortfallit. Jag yrkar fortfarande afslag å Utskottets framställning i denna punkt.

Herr *Jöns Andersson* instämde.

Herr *Mankell*: Jag skall bedja att ännu en gång få upprepa, det jag alldeles icke förnekar behovet af ifrågavarande utredningspersedlar, men att jag, i anseende till de stora summor vi för andra militära behov redan anvisat, tror att beviljandet af det anslag, hvarom här talas, utan fara kan anstå ännu ett år.

En talare på Vestgöta-bänken behagade påstå, att vi, i händelse af krig, voro nödgade att genast införlifva två klasser beväring med stamtruppen och inkalla en tredje klass i depöterna. Jag ber då att få erinra honom om, hvad som föreföll vid frågans behandling inom 1867 års Försvars-Utskott, deri han var medlem och jag sekreterare. Sedan jag uppsatt Utskottets betänkande, vågade jag nemligen till Utskottets bedömande hemställa, om man, i händelse af en mobilisering, kunde ibland stammen intaga mer än en klass beväring, och efter en långvarig diskussion blef Utskottets beslut, som åtminstone alla Utskottsledamöterna från Första Kammaren enhälligt biträdde, att blott en klass beväring kunde på nämnda sätt användas. Lyckligtvis ser jag bland härvarande åhörare en medlem af nämnda Utskott, hvilken, om så påfordras, kan vitsorda, att så var förhållandet. Detta var sålunda dåvarande militärers bestämda åsigt, och det är derpå jag grundat mitt omdöme i detta fall, nemligen att, så länge beväringen icke är mer öfvad, än fallet nu är, kan, i händelse af krig, endast en klass beväring genast användas, och en annan blott inkallas i depöterna, och först längre fram, då denna andra klass klifvit tillräckligt öfvad, så att den är tjenlig till ersättningstrupper, kan det komma i fråga att inkalla en tredje klass i depöterna. För sådant fall, och med den ganska betydliga materiel vi ega, behöfva vi således icke brådstörta med anskaffande af hvad som erfordras för andra och tredje klassernas fullständiga utrustning och beklädnad, enär vi dertill hafva ganska god tid, under den förutsättning jag i fråga om dessa klassers användande gjort.

Hvad slutligen vidkommer det omtalade behovet af skyddstält för fredsöfningarne, så har redan en talare påpekat, att det finnes tillräckligt af dessa tält för den klass af beväringen, som öfvas samtidigt med stammen, och då så är förhållandet torde ingen olägenhet af ett dröjsmål med anskaffande af ett ytterligare förråd af dessa tält vara att befara.

Herr *Hierta*: Jag tror icke, för min del, att man kan grunda ett motstånd mot ifrågavarande förslag endast och allenast derpå, att stora summor redan förut för andra ändamål af Riksdagen beviljats, ty om ett anslag är nödvändigt, så får man icke, i fråga om detsammes beviljande, fästa något afseende vid hvad förut möjligen kunnat utbetalas. Jag tror icke heller, att man har skäl, om ens rättighet att säga, att denna anslagsfråga blifvit "insmugglad"; ty min öfvertygelse är, att det finnes ett stort antal, som af uppriktig mening anse de här ifrågaställda utredningspersedlarne vara särdeles nödvändiga.

En annan fråga är, huruvida man anser det fall möjligen kunna in träffa, som Friherre Ericson i sitt anförande förutsatte, nemligen att vi skulle blifva anfallne, och om icke då behöfvat af dessa utredningspersedlar skulle blifva kämbart. En annan talare har redan påpekat, att om vi anfallas, så uppstå en sådan mängd andra behof, att den summa, hvarom här är fråga, icke kan anses såsom synnerligen stor i förhållande till de belopp, som i öfrigt erfordras. Att på kort tid tillverka 100,000 alnar kläde torde väl för öfrigt icke vara något, som kan anses öfverstiga våra fabrikers krafter. Jag minnes sedan gamla representationstiden, huru den dåvarande krigsstyrelsen nästan vid hvarje riksdag gjorde framställning angående tillökning i utredningsförråden, under ganska mörka skildringar af det dåvarande tillståndet, men att det oaktadt, dock först efter lifliga strider, de gjorda framställningarne icke vunno Riksdagens bifall, åtminstone icke i hela deras utsträckning. Regeringen måste nöja sig dermed och ansåg sig hafva fullgjort sin pligt, då den gjort berörda framställningar. Af detta representationens sätt att då tillvägagå, har emellertid icke några menliga följder visat sig. Frågan gäller emellertid nu, om någon fara är för handen, och detta beror naturligtvis på hvad man anser om den allmänna ställningen och tillståndet i Europa. Jag vill icke tillmäta mig anspråk på att kunna göra någon bestämd utsago i detta fall, men min mening är känd, att för detta och nästa år är mindre fara för ett fredsbrott än förut, och denna min öfvertygelse bestämmer mig för det antagande, att vi icke behöfva göra så extra-ordinära ansträngningar, som här nu ifrågasatts, isynnerhet som man kan sluta till, att de fordringar regeringen nu ställt på representationen icke afse någon mobilisering för den närmaste framtiden, enär försvarsverkets utveckling antagits komma att försiggå först efter flere års förlopp. Är förhållandet nu sådant, så tror jag afven, att dessa utrednings- och beklädnadspersedlar, hvarom här är fråga, kunna anses för närvarande vida mera umbärliga, än en del andra behof för vårt försvarsväsende, till hvilkas fyllande kräfras större summor och längre tid, såsom fästningsbyggnader och sådant. Jag tror mig derföre med godt samvete kunna biträda den mening, Herr Sven Nilsson i frågan uttalat, och yrkar följaktligen att Stats-Utskottets hemställa i denna punkt för närvarande måtte lemnas utan afseende.

Herr vice Talmannen Mannerskantz: En talare från Skåne ansåg, att de, som förorda Stats-Utskottets förslag i denna punkt, dermed hade någon särskild afsigt, som de icke uttalat, och han anmodade dem, att i sådant fall öppet säga, hvad deras mening vore. För min del får jag förklara, att jag icke brukar undandölja mina afsigter, utan när jag förordar en sak, så menar jag denna sak och icke något annat, och hvad beträffar mitt yrkande i denna fråga, så har jag dermed icke någon annan afsigt än att sätta oss i tillfälle att försvara vårt land mot ett fiendtligt anfall, som hvarken han eller jag eller någon annan i denna Kammar kan säga, när det inträffar.

Det starkaste argumentet emot beviljandet af ifrågavarande anslag är hvad man anført derom, att vår beväring har så ringa öfning, att vi, i händelse af krig, icke kunna skicka ut mer än en klass af densamma att införlifvas med stammen. Om också detta är sannt, så är det ju dock all-

deles gifvet, att äfven de andra klasserna af beväringen genast på en gång måste uppåddas för att inöfvas att så fort som möjligt kunna tjena såsom förstärknings- eller ersättningstrupper, och att man dervid måste hafva till hands beklädnads- och utredningspersedlar att af dem användas både under öfningarnes utförande och så fort de blifva färdiga att kunna utrycka i fält. Det duger icke då, att först inkalla dessa beväringsskisser sedan man åt dem afskaffat nödiga persedlar, ty derigenom skulle en dyrbar tid af kanske fyra, fem veckor gå förlorade, innan man af beväringen kunde börja draga någon nytta, och deraf kunde oberäknelig skada uppstå. Jag anser, såsom jag redan nämnt, det nu ifrågasatta anslaget vara af största behof påkalladt, och yrkar fortfarande, att detsamma måtte af Kammarkamraren bifallas.

Herr Statsrådet Bergström: Den talare, som här först framställde yrkandet om afslag å Utskottets hemställan, utgick vid sin argumentation från den förutsättningen att, om Kongl. Maj:t icke hade framlagt sitt förslag om utsträckt värnepligt, så skulle icke heller någon proposition om förökande af utredningsförråden för beväringen hafva afgifvits. Jag medgifver, att, under en sådan förutsättning, han har rätt i att säga, att när ändamålet bortfallit, äfven anslaget är öfverflödigt, men för min del får jag förklara, att en dylik förutsättning är alldeles godtycklig, ty otvifvelaktigt är, att dessa utrednings- och beklädnadspersedlar befinna sig i ett sådant skick, att, äfven om icke förslaget till ny beväringsslag blifvit framlagdt, framställning hade måst göras om förökande och förbättrande af dessa persedlar. Samme talare gjorde äfven en sträng skilnad mellan beväringens utrustning för krig och för fred. Jag tror att denna skilnad jemväl är godtycklig, ty en institution, som är afsedd för krig, måste naturligtvis utrustas med hufvudsakligt afseende på ett möjligen inträffande krig.

En talare här midtöfver påstod, att beväringens öfning för närvarande är sådan, att, om en mobilisering skulle ifrågakomma, endast en klass eller den mest öfvade kunde med stamtruppen införlifvas, hvaremot den mindre öfvade klassen borde inkallas i depôtterna. Låt vara att detta påstående är sannt — jag vågar icke bestrida det — men skilnaden i öfningstiden mellan dessa båda beväringsskisser är dock icke mer än fjorton dagar, och således kan på fjorton dagar äfven den mindre öfvade beväringsskissen uppnå en sådan färdighet, att den kan förenas med stammen, och då uppstår den frågan: kan man under fjorton dagar åstadkomma och afskaffa hvad som erfordras för att fullständigt utrusta och bekläda äfven denna sista klass?

En talare här förmenat, att förevarande persedlar äro af den beskaffenhet att de lätt kunna förmultna och förstöras af mal och dylikt, men fullföljer man konsekvenserna af en sådan tanke, så skulle man, af fruktan för sådant, alldeles icke skaffa sig en enda af dessa persedlar i förråd. Denne talare sade äfven, att en nedsättning i det förevarande anslaget möjligen kunde vinnas, om uniformerna icke förfärdigades så dyrbara. Jag vågar i Herr Krigsministerns frånvaro och med den kännedom jag eger om hans böjelse för enkelhet och besparingar i fråga om arméens

beklädnad, försäkra, att de blifvande uniformspersedlarne komma att förfärdigas så billiga och så enkla som möjligt.

Jag hemställer om bifall till Stats-Utskottets förslag.

Herr Carl Ifvarsson: Då jag icke var i tillfälle att deltaga i det beslut, Stats-Utskottet rörande denna punkt fattat, så ber jag att nu få tillkännagifva min ställning till frågan.

Jag kan icke neka, att, såsom saken nu står, synes mig Herr Sven Nilsson obestriddligen hafva rätt i sin argumentation, och jag kommer fördenskull att rösta för afslag å Utskottets framställning. Då frågan om arméens omorganisation för denna riksdag förfallit, kan man gerna vänta med beviljandet af förevarande anslag, till åtminstone nästa riksdag, då man kanske kan komma derhän att klarare, än nu är fallet, se hvad i ifrågavarande hänseende torde vara behöfligt. Anslaget synes mig nu icke vara erforderligt, och jag kan icke neka, att det ser ut, som om man på en omväg vill ernå, hvad man icke genom en direkt framställning kunnat vinna.

Jag yrkar, såsom jag redan nämnt, att Utskottets förslag måtte af Kammarerna afslås.

Herr Statsrådet Friherre Alströmer: Ehuru jag icke kan förmoda, att hvad Stats-Utskottet här enhälligt tillstyrkt, icke skall vinna denna Kammars bifall, måste jag likväl påpeka, att ett af de viktigaste behoven för oss är att beväringen är väl utrustad, och att det icke är tillfylltstgörande att hafva endast en klass af densamma fullständigt beklädd. Detta torde numera vara axiomatiskt, ehuru det kanske icke så ansågs förut under normala förhållanden. Vi lefva likväl icke nu i normala förhållanden; och hvad man här hört sägas, att Kongl. Maj:t, om icke förslaget om ökad värnepligt blifvit framlagdt, icke heller skulle för ifrågavarande ändamål äskat något anslag, måste naturligtvis hvilat på en oriktig uppfattning, ty äfven om man tillförene ansett, att med anskaffandet af ifrågavarande persedlar kunde anstå, så tål saken icke ett sådant uppskof under de tider, vi nu lefva uti. Det låter sig icke göra att, när faran redan står för dörren, i en hast anskaffa allt hvad som erfordras, utan man måste på förhand vara beredd; och ehuru jag hoppas, att vi icke måtte råka i den olyckliga belägenheten af ett krig, skulle jag anse mycket sorgligt om vi först i händelse af en sådan olycka började vidtaga åtgärder för beväringsens beklädnad. Dessutom skulle, om man i farans stund nödgades att på en gång göra större beställningar af beklädnadspersedlar, anskaffandet af desamma blifva ojemförligt mycket dyrare, än om man nu förskaffar sig dem. Jag tror således, huru man än ser saken, att det skulle vara mycket illa gjordt, att icke nu bifalla hvad Stats-Utskottet föreslagit.

Hvad för öfrigt vidkommer, att det skulle ligga något under det förslag, hvarom här är fråga, så får jag för min del förklara, att jag åtminstone har mig fullkomligt obekant, att förslaget innebär något annat, än det i klara oförtydbara ord innehåller, nemligen beviljande af ett anslag till utrednings- och beklädnadspersedlar för vår beväring.

Herr Törnfeldt: Under det så väl Regeringen och Riksdagen som allmänna rösten från alla landsändar, uttalat den åsigt, att våra nuvarande försvarskrafter äro för små och att tidsomständigheterna äro så kritiska, att vår armé bör utvecklas och förökas, så synes det mig vara konsekvent att, till dess man fått denna förökning, hålla den lilla tillstymmelse till armé, som vi nu hafva, fullt rustad och färdig att upptaga striden för fosterlandets försvar, om så skulle behövas; eller inbillar man sig verkligen, att all fara för krig nu efter fredsslutet är förbi, så att man tror sig åter kunna inslumra i den gamla bekymmerslöshetens, obetänksamhetens och försoffningens sömn? Jag yrkar bifall till Stats-Utskottets hemställan och skulle bifallit ett ännu större anslag för ifrågasvarande ändamål, ty kommen ihåg, mine Herrar, vill man freden, berede sig då för kriget!

Herr Jan Andersson: Det skäl, som bestämde mig att inom Utskottet, på sätt som skett, bifalla Kongl. Maj:ts förevarande framställning, var försvarsfrågans utgång vid Riksdagen. Då frågan förevar på afdelningen voro meningarne mycket delade och man infordrade från vederbörande förteckning på de nödvändigaste intendenturbehof. Jag omfattade då den mening, som jag förut inom Kammaren uttalat, att vi nödvändigt till våra försvarskrafter måste hafva tillräcklig utrustning och materiel, vår armé må nu vara huru stor eller liten som helst. Jag har aldrig hyst den åsigt, som någon talare här framlagt, att det skulle ligga någon hemlig plan under Kongl. Maj:ts ifrågasvarande anslagsfordran, utan jag har bifallit densamma på grund af min åsigt om nödvändigheten att hafva duglig och tillräcklig materiel och jag yrkar bifall till Stats-Utskottets hemställan.

Friherre af Schmidt: Enär tvänne ledamöter af Kammaren sökt lugna mig i afseende på frågan om skyddstält, ber jag få erinra att, så länge skyddstält icke finnas för mer än en klass beväring, så är det klart, att en förtänksam krigsstyrelse icke utlemnar dessa under fredstid, då behovet af dem naturligtvis icke är så stort som vid en mobilisering, för att hafva dem i fullt brukbart skick vid utbrottet af krig.

Herr Sven Nilsson i Österslöf: Det var verkligen en förvånande upplysning den siste ärade talaren nu meddelade. Nyss sade han, att ett större antal skyddstält voro nödvändiga för beväringens öfningar i fredstid och nu säger han, att de befintliga skyddstälten icke böra användas i fredstid, utan gömmas till kriget. Med sådana motsägende uppgifter bevisar man icke nödvändigheten af ett anslag. Med anledning af den ärade talarens från Östergötland värtaliga anförande vill jag endast nämna, att jag finner det högst besynnerligt, att *han* så ifrigt uppträder till försvar för Stats-Utskottets förslag, då han sjelf föreslagit, att beväringen skulle exercera i egna kläder. Behovet måtte verkligen hafva vuxit bra mycket under riksdagens lopp.

En talare har sagt, att under sådana omständigheter, som de nuvarande, det är nödvändigt att göra sig i ordning. Ja, man kan se tiderna
och

och omständigheterna genom olika glas, men jag, för min del, tror icke att sådana omständigheter äro för handen för oss.

Om jag icke misstager mig, så fanns vid 1869 års riksdag på allmänna bevärfingsfonden en behållning af 720,000 R:dr, som förmodligen sedermera har ökats och, om oförutsedda behof uppstå, har Kongl. Maj:t *der* penningar. Jag yrkar fortfarande afslag å Utskottets hemställan.

Herr Törnfeldt: Jag får genmäla den siste ärade talaren att jag väckte det förslag, han omnämnde, under förutsättning af en annan organisation och med förbehåll att beväringen skulle af Kronan erhålla ersättning för de egna kläderna, men nu är förhållandet helt annorlunda.

Öfverläggningen var slutad. Propositioner gäfvos såväl på bifall till Utskottets hemställan, som på afslag derå. Då ja förklarades öfvervägande för den förra meningen, begärdes votering, som företogs enligt en så lydande proposition:

Den som bifaller hvad Stats-Utskottet hemställt i *Andra* punkten af dess utlåtande N:o 13 b,

röstar ja;

Den det ej vill,

röstar nej;

Vinner nej, är Utskottets hemställan i förevarande punkt af Kamraren afslagen.

Omröstningen utföll med 85 ja mot 71 nej, i följd hvaraf punkten bifallits.

Punkterna 3 och 4.

Biföllos.

§ 4.

Föredrogs och lades till handlingarne Stats-Utskottets utlåtande N:o 81, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse, angående Sala silfververks ränteersättningsfond.

§ 5.

Dernäst å föredragningslistan uppförda ärenden blefvo på begäran ånyo bordlagda, nemligen:

Stats-Utskottets utlåtanden N:is 84 och 85 äfvensom Sammansatta Stats- och Bevillnings-Utskottets utlåtande N:o 2.

§ 6.

Herr Petter Andersson, inom hvars familj yppats sjukdomsfall, erhöll i anledning deraf ledighet från riksdagsgöromålen under 8 dagar, räknade från morgondagen.

§ 7.

Föredrogos och godkändes Stats-Utskottets förslag tfll Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 53, angående erforderliga medel för inredning af embetslokaler åt styrelsen för statens jernvägstrafik; och

N:o 54, angående erforderliga medel till anskaffande af rörlig materiel vid statens jernvägar.

§ 8.

Anmälades och bordlades:

Lag-Utskottets memorial N:o 27, med förslag till sammanjemkning af Kamrarnes skiljaktiga beslut vid behandling af Utskottets utlåtande N:o 23, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående fattigvården.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag rörande de beslut, som i detta sammanträde blifvit af Kamraren fattade.

Kamrarnes ledamöter åtskiljdes kl. $\frac{1}{4}$ 3 e. m.

In fidem
H. Husberg.
